

מאמר

וְאַתָּה תְּצִיָּה

תשמ"א

קונטרס פורים קטן - תשנ"ב

בס"ד. שבת פרשת תצוה, יו"ד אדר-ראשון ה'תשמ"א*

וְאַתָּה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית וְכָתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלוֹת נֵר תָּמִיד¹, וידועים הדיוקים בזה² דבכל הצווים שבתורה נאמר צו את בני ישראל וכיוצא בזה, וכאן נאמר ואתה תצוה את בני ישראל. ולהוסיף, דהדיוק מה שנאמר ואתה תצוה הוא לא רק בהלשון אלא גם בהתכן, דלשון ואתה תצוה משמע שמשה הוא המצוה, וצריך להבין, הרי משה הוא השליח למסור לישראל את צווי הקב"ה, ולמה נאמר ואתה תצוה. גם צריך להבין מה שנאמר ויקחו אליך, שיביאו השמן למשה³ (אליך), דלכאורה, כיון שהעלאת הנרות היתה על ידי אהרן, למה הצריך להביא את השמן למשה. גם צריך להבין מה שנאמר שמן גוי, כתיבת למאור, דלכאורה הוה ליה למימר שמן גוי להאיר. גם צריך להבין, דבפסוק שלאחרי זה⁴ נאמר מערב עד בקר וכאן נאמר להעלות נר תמיד.

(ב) **וּמִבָּאֵר** כבוד קדושת מורי ורבי אדמו"ר (במאמרו הידוע דבור המתחיל וקבל היהודים⁵ שנאמר בפורים קטן תרפ"ז⁶), דצווי (תצוה) הוא צוֹתָא וחיבור⁷. וזהו ואתה תצוה את בני ישראל, שמשה הוא מקשר ומחבר את בני ישראל עם אור אין סוף⁸. ועל ידי שמשה משפיע לישראל (שמקשר אותם עם אור אין סוף), על ידי זה נעשה יתרון והוספה במשה. [דמשה וישראל הם דגמת ראש ורגל, כמו שנאמר⁹ שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב, דכל ישראל הם הרגלים דמשה, ומשה הוא הראש שלהם. וכמו שבאדם הרגלים מוליכים את הראש למקום שהראש מצד עצמו אינו יכול להגיע לשם, כמו כן הוא במשה וישראל, שעל ידי ישראל

(* יצא לאור בקונטרס * פורים קטן — תשנ"ב**, "לקראת יום ג' שהקפל בו כי טוב, פורים קטן .. יום א' פ' כי תשא, ה'תשנ"ב".

(1) ריש פרשתנו (תצוה).

(2) אוה"ת פרשתנו (תצוה) ע' איתקמא. ד"ה וקבל היהודים תרפ"ז ס"ג (סה"מ תרפ"ז ע' קיג. ה'תשי"א ע' 182).

(3) רמב"ן עה"פ.

(4) פרשתנו כז, כא.

(5) השכיכות דהבאור באתה תצוה גוי' לוקבל היהודים גוי' — ראה לקמן ס"ט ואילך.

(6) נדפס ב"התמים" חוברת ז לה, ג [שלו, ג] ואילך. סה"מ תרפ"ז ע' קי ואילך. ה'תשי"א ע' 180 ואילך. — ראה שם ס"ד.

(7) כ"ה גם בתו"א פרשתנו פב, א (עה"פ ואתה תצוה). ובכ"מ. וראה בהנסמן בתורת מנחם אדר ע' נט הערה 55.

(8) כ"ה בסד"ה ואתה תצוה עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' רנו). ובכ"מ. ובד"ה זה תרפ"ז ס"ד בתחלתו (ועד"ז רסט"ו) "תקשר את בני ישראל ואינו מוסיף" עם אור אין סוף. ויש לומר, דבהמאמר מפרש שמשה מקשר את בני ישראל עצמם, בדלקמן ס"א.

(9) בהעלותך יא, כא.

(* קונטרס זה חלק כבוד קדשת אדמו"ר שליט"א בידו הקדושה לכל אהד ואחת מאנשים נשים וטף.

(**) על הדו"ח אודות הדפסת והפצת המאמר ענה כבוד קדשת אדמו"ר שליט"א: "ויהי רצון שיפעל הפעלה הרצויה והזמן גרמא וברי מזלי כו'. אזכיר על הציון".

(הרגלים דמשה) מתוסף עלוי במשה. דזהו מה שנאמר שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבם, שעל ידי רגלי העם נמשך הגלוי דאנכי בקרבם של משה¹⁰. וזהו ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית גוי, דעל ידי שמשה יצוה ויקשר את בני ישראל עם אור אין סוף, על ידי זה יביאו בני ישראל שמן זית למשה (ויקחו אליך), שיוסיפו תוספות אור במשה.

(ג) **ולבאר** זה, מקדים בהמאמר¹¹ שמשה רבנו נקרא רעיא מהימנא, דשני פרושים בזה. שהוא רועה נאמן של ישראל ושהוא זן ומפרנס את ישראל בענין האמונה. דהאמונה שישנה בישראל מצד עצמם, שישאל הם מאמינים בני מאמינים¹², אפשר שתהיה בבחינת מקיף, וזה שמשה רועה ומפרנס את ישראל בענין האמונה הוא שהאמונה תהיה בפנימיות. וזהו מה שכתוב בזהר¹³ הריא אמונה דלעילא יתזן ויתפרנס מניה על ידך (על ידי משה), דזה שמשה זן ומפרנס את האמונה הוא שממשיך אותה בפנימיות. וממשיך בהמאמר, דזה שמשה הוא רעיא מהימנא, הפונה בזה היא גם לאתפשטותא דמשה שבכל דור¹⁴, דראשי אלפי ישראל שבכל דור הם מחזקים את האמונה ד'ישראל (שבדורם), שהאמונה שלהם תהיה בפנימיות. וכמו מרדכי¹⁵, שהיה האתפשטותא דמשה שבדורו, כמאמר רבותינו ז"ל¹⁶ שמרדכי בדורו כמשה בדורו, שגם בזמן גזירת המן, שלמוד התורה וקיום המצוות אז היה קשור עם מסירות נפש, הקהיל קהלות בפרים לחזק את אמונתם של ישראל בהוי' ולעמד חזק בלמוד התורה וקיום המצוות. ולאחרי שמבאר בארפה שמשה ואתפשטותא דיליה שבכל דור מחזקים את האמונה ד'ישראל, מבאר¹⁷ דיוק לשון הכתוב שמן גוי כתיב למאור (למאור ולא להאיר), שבזמן הגלות, שכל אחד ואחת הוא נשבר ונדכא, כתיב, על ידי זה מגיעים למאור (העצם) שממנו נמצא האור. וצריך להבין השיכות דהפירוש בכתיב למאור להמבאר (בהמאמר) לפני זה שמשה [ואתפשטותא דיליה שבכל דור] זן ומפרנס את האמונה שתהיה בפנימיות.

(ד) **והנה** הבאור בפסוק ואתה תצוה בא (בהמאמר) בהמשך להמבאר בתחלת המאמר, דפרוש וקבל היהודים את אשר החלו לעשות¹⁸ הוא שקבלו מה שהחלו בהזמן דמתן תורה¹⁹. דבמתן תורה היתה ההתחלה (החלו לעשות), ובימי אחשורוש (בזמן גזירת המן) היתה הקבלה, וקבל היהודים. [ועל דרך מאמר רבותינו

(10) ראה בכ"ז בד"ה הנ"ל תרפ"ז ס"ה.

(11) סעיף ד.

(12) שבת צז, א.

(13) ח"ג רכה, ב.

(14) תקו"ז תס"ט (קיב, א. קיד, א).

(15) ראה בד"ה הנ"ל תרפ"ז ס"ג וסט"ו.

(16) אסת"ר פ"ו, ב.

(17) בד"ה הנ"ל תרפ"ז סט"ו.

(18) אסת"ר ט, כג.

(19) כ"ה גם ברד"ה וקבל היהודים בתו"א מג"א צו, ג. ובכ"מ — נסמנו ברד"ה וקבל היהודים ה'תשי"א

(תורת מנחם סה"מ אדר ע' נד הערה 4).

ז"ל²⁰ על הפסוק²¹ קִימוּ וְקָבְלוּ הַיְּהוּדִים, קִימוּ מֵהַ שְׁקָבְלוֹ כָּבֵר, דָּוָה שֶׁהִקְדִּימוּ נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמָע בְּמִתֵּן תּוֹרָה הֵיטָה רַק הַקָּבָלָה, וּבִימֵי אַחְשָׁרוּשׁ²² קִימוּ מֵהַ שְׁקָבְלוֹ²³. וּמִדִּיק בְּהִמָּאָר, שְׁלֹכְאוֹרָה הוּא דְּבַר פֶּלֶא²⁴, דְּבִמִּתֵּן תּוֹרָה הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַכְלִית הַעֲלוּי, וְהָיָה אִזּוֹ אֲצִלָּם גְּלוּי אֲלֵקוֹת בְּדִרְגָּא הִכִּי נַעֲלִית [דְּנוֹסָף לָזֶה שָׁגַם קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה הָיוּ גְּלוּיִים נַעֲלִים בְּיוֹתֵר, הַגְּלוּי שֶׁהָיָה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּבִפְרֻט בְּקָרִיעַת יַם סוּף, הִנֵּה הַגְּלוּי שֶׁהָיָה בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה הָיָה גְּלוּי נַעֲלָה עוֹד יוֹתֵר], וּבִימֵי אַחְשָׁרוּשׁ הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַכְלִית הִירִידָה, דְּנוֹסָף לְהַעֲלֵם וְהַסְתֵּר שְׁבָכָל גְּלוּת [דְּכָל גְּלוּת הוּא בְּדִגְמַת גְּלוּת מִצְרַיִם²⁵, וְכִמוֹ שְׁבָכָל גְּלוּת מִצְרַיִם כְּתִיב²⁶ וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְצֵר רוּחַ וּמַעֲבָדָה קָשָׁה, עַל דֶּרֶךְ זֶה הוּא בְּכָל גְּלוּת, שִׁישְׁנָם כַּמָּה נִסְיוֹנוֹת בְּקִיּוֹם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּת], הִנֵּה אִזּוֹ (בְּזִמְן גִּזְרַת הַמֶּן) הָיָה הַעֲלֵם וְהַסְתֵּר עוֹד יוֹתֵר, וְאֵף עַל פִּי כֵן, בְּזִמְן מִתֵּן תּוֹרָה, כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַכְלִית הַעֲלוּי, הֵיטָה רַק הַהֲתַחֲלָה (הַחֲלוּ לַעֲשׂוֹת), וּבְזִמְן גִּזְרַת הַמֶּן, כְּשֶׁהָיוּ בְּתַכְלִית הַשְׁפָּלוּת, אִזּוֹ דּוֹקָא קָבְלוּ מֵהַ שֶׁהֲחִלוּ בְּמִתֵּן תּוֹרָה. וּמִבְּאֵר בְּזֶה, דְּבְּזִמְן הַגִּזְרָה, הָיָה קִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמַצּוּת שְׁלֵהֶם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ. [דְּנוֹסָף לָזֶה שֶׁהָיָה לָהֶם מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ שְׁלֵא לְכַפֵּר חֵס וְשָׁלוֹם [כְּמִבְּאֵר בְּתוֹרָה אִוֵּר²⁷, שְׁבָאֵם הָיוּ מְמִירִים דָּתָם לֹא הָיוּ עוֹשִׂים לָהֶם כְּלוּם, כִּי הַגִּזְרָה הֵיטָה רַק עַל הַיְּהוּדִים, וְאֵף עַל פִּי כֵן לֹא עָלְתָה עַל דַּעְתָּם מִחֲשַׁבַּת חוּץ חֵס וְשָׁלוֹם], הָיָה לָהֶם מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ גַּם עַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמַצּוּת²⁸, וְעַד שֶׁהִקְהִילוּ קִהְלוֹת בְּרַבִּים לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ²⁹. וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַמִּסִּירוֹת נֶפֶשׁ שְׁלֵהֶם הֵיטָה עַל יְדֵי מְרַדְּכֵי הַיְּהוּדִי, מֹשֶׁה שְׁבָדוּרוֹ. וְזֶהוּ וְקָבַל הַיְּהוּדִים אֶת אֲשֶׁר הִחֲלוּ לַעֲשׂוֹת, דְּבִמִּתֵּן תּוֹרָה הֵיטָה רַק הַהֲתַחֲלָה וּבְזִמְן גִּזְרַת הַמֶּן הֵיטָה הַקָּבָלָה, כִּי עַל יְדֵי שֶׁהָיָה לָהֶם אִזּוֹ מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ בְּפַעַל עַל תּוֹרָה וּמַצּוּת נִתְעַלּוּ (בְּעִנְיָן זֶה) לְמִדְרָגָה נַעֲלִית יוֹתֵר מִכִּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּזִמְן מִתֵּן תּוֹרָה, וְלָכֵן אִזּוֹ דּוֹקָא הֵיטָה הַקָּבָלָה, וְקָבַל הַיְּהוּדִים.

וְלִכְאוֹרָה יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהִפְרוּשׁ בְּכַתִּית לְמֵאוֹר, שֶׁעַל יְדֵי כְּתִית (נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּא) מַגִּיעִים לְהִמָּאָר, הוּא בְּאוֹר עַל זֶה שְׁבְּזִמְן הַגִּזְרָה דּוֹקָא בְּאוֹר לְמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ בְּאִפֶּן נַעֲלָה בְּיוֹתֵר³⁰. כִּי מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הִיא מִצַּד עֶצֶם הַנִּשְׁמָה שֶׁלְּמַעַל מְגִלוּי, מֵאוֹר (שְׁמִמְנוּ נִמְצָא הָאוֹר), וְעַל יְדֵי שֶׁהָיוּ אִזּוֹ בְּמַצָּב דְּכַתִּית (נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּא), נִתְגַּלָּה

(20) שבת פח, א.

(21) אסתר ט, כז.

(22) מִהֶמְשֵׁף הַעֲנִינִים בְּהִמָּאָר וּבְתוֹרָה אִוֵּר שֶׁבְּהַעֲרָה הַבָּאָה (וראה גם תו"א שם צט, רע"א. ובכ"מ) מִשְׁמַע, דָּוָה שְׁקָבְלוּיָהּ בִּימֵי אַחְשָׁרוּשׁ הוּא בְּזִמְן הַגִּזְרָה. ובפרש"י ד"ה בימי אחשורוש "מֵאֲהֶבֶת הַנֶּסֶס שֶׁנַּעֲשֶׂה לָהֶם". וְאוֹלֵי יֵשׁ לוֹמֵר דְּשִׁנֵּי עֲנִינִים בְּזֶה — ראה לקמן ס"ט.

(23) כ"ה גם בתו"א מג"א צח, א דוֹקָבַל הַיְּהוּדִים אֶת אֲשֶׁר הִחֲלוּ לַעֲשׂוֹת הוּא עַל דֶּרֶךְ "קִימוּ מֵהַ שְׁקָבְלוּ" — אֵף שְׁלֹכְאוֹרָה הֵם שְׁנֵי עֲנִינִים שׁוֹנִים, ראה תורת מנחם סה"מ אדר שם הערה 4.

(24) הַבְּאוֹר בְּדִיוֹק לְשׁוֹן זֶה — ראה ד"ה וקבל היהודים דפורים קטן ה'תשל"ח ס"א (תורת מנחם אדר שם ע' מד).

(25) ראה ב"ר פט"ז, ה "כָּל הַמְּלָכִיּוֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם מִצְרַיִם עַל שֵׁם שֶׁהֶם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל".

(26) וראה ו, ט.

(27) מג"א צא, ב. צז, א. צט, ב. וראה גם במקומות שנשמנו בתורת מנחם אדר שם ריש ע' נה הערה 12.

(28) שְׁזָהוּ חֲדוּשׁ גָּדוֹל יוֹתֵר, כִּי בְּנוֹגֵעַ לְאַמוּנָה, גַּם קָל שְׁבָקָלִים מוֹסֵר נֶפֶשׁוֹ (תניא פ"ח. ובכ"מ).

(29) שְׁזָהוּ חֲדוּשׁ גָּדוֹל עוֹד יוֹתֵר, כְּמוֹכֵן בְּפִשְׁטוּת.

(30) ראה הערות הקודמות.

עצם הנשמה, מאור. אבל מהמשך וסדר הענינים בהמאמר שהפירוש בכתית למאור בא לאחר הענין דרעיא מהימנא, משמע, דענין כתית למאור שיף גם לזה שמשוה זן ומפרנס את האמונה שתהיה בפנימיות.

(ה) **ויש** לבאר זה על פי הידוע³¹ דזה שישאל מאמינים באלקות באמונה פשוטה ואין צריכים ראיות על זה, הוא מצד שני טעמים. לפי שמוזליהו חזי³². דהנשמה שלמעלה רואה אלקות (ראיה שלמעלה משכל), וזה פועל בהנשמה שבגוף האמונה באלקות. ועוד באור, דשרש האמונה הוא מעצם הנשמה (שלמעלה ממוזליה חזי). דזה שעצם הנשמה מקשרת באלקות היא התקשרות עצמית (שאניה תלויה בסבה, גם לא בענין הראיה שלמעלה משכל). ויש לומר, דמהחלוקים שבין שני הבאורים (הענינים) הוא, דהאמונה בהנשמה המלבשת בגוף הבאה מראית הנשמה שלמעלה היא בבחינת מקיף. דכיון שהנשמה שלמעלה היא למעלה מהתלבשות לכן פעלתה בהנשמה המלבשת בגוף היא בבחינת מקיף. ובכדי שהאמונה (בהנשמה המלבשת בגוף) תהיה בפנימיות, הוא על ידי גלוי ההתקשרות עצמית דעצם הנשמה. כי עצם הנשמה היא העצם של הנשמה המלבשת בהגוף, ולכן, האמונה דהנשמה המלבשת בהגוף שמצד עצם הנשמה היא בפנימיותה.

ועל פי זה יש לבאר קשר הענינים שבהמאמר, שהענין ד(כתית) למאור בא בהמשך לבאור הענין דרעיא מהימנא, כי זה שמשוה זן ומפרנס את האמונה שתהיה בפנימיות הוא על ידי שהוא מגלה את עצם הנשמה (שלמעלה ממוזליה חזי), מאור שלמעלה מאור. ומה שנגאמר כתית למאור, ומבאר בהמאמר שבכדי להגיע להמאור הוא על ידי הענין דכתית שבזמן הגלות, הוא, כי עקר הגלוי דעצם הנשמה (מאור) הוא בענין המסירות נפש (שעקרו הוא בזמן הגלות), כדלקמן.

(ו) **והענין** הוא, דזה שהאמונה דישאל היא באפן שהוא מוסר נפשו על זה, הוא (בעקר) בהאמונה שמצד עצם הנשמה. דהאמונה מצד זה שהוא רואה (מוזליה חזי), הגם שהיא בתקף גדול [כידוע דההתאמתות שמצד הראיה היא התאמתות גדולה ביותר³³], מפל מקום, כיון שהאמונה שלו היא מצד סבה (מצד זה שרואה) ואינה קשורה עם עצם מציאותו, אינו מכרח שימסר נפשו על זה, וזה שהאמונה דישאל היא באפן שהוא מוסר נפשו על זה הוא מפני שהאמונה באלקות היא העצם שלו, ולכן אי אפשר כלל שיכפור חס ושלום.

ועל פי זה יש לבאר מה שכתוב בהמאמר דזה שמשוה הוא רעיא מהימנא (שהוא זן ומפרנס את האמונה) הוא גם בנוגע לרועי ישראל שבכל דור (אתפשטותא דמשה שבכל דור) שהם מחזקים את האמונה דישאל שיעמדו במסירות נפש בקיום התורה ומצוות. דלכאורה, זה שמשוה זן ומפרנס את האמונה הוא (פמבאר בכמה

(31) ראה המשך תער"ב ח"א פס"א (ע' קיד [קנ ואילך]). וראה גם המשך הנ"ל ח"ב ע' א'קפב [ח"ה ע' א'תרכה] "האמונה כו' משום דמוזלי חזי, דהנשמה כמו שהיא למעלה היא רואה כו', וכן ענין האמונה שמצד עצם הנשמה".

(32) לשון הגמרא — מגילה ג, א.

(33) ש"לכן "אין עד נעשה דין" (ר"ה כו, א). וראה לקו"ש ח"ו ע' 121. וש"נ.

מקומות³⁴ וגם במאמר זה עצמו³⁵) על ידי שמשפיע לישראל דעת באלקות שעל ידי זה באה האמונה בפנימיות, וזה שרועי ישראל שבכל דור מחזקים האמונה (המבאר במאמר זה³⁶) הוא שהאמונה בישראל תהיה באפן דמסירות נפש. ועל פי הנ"ל יש לומר, שעקר הענין דרעיא מהימנא הוא זה שהוא זן ומפרנס את האמונה עצמה, שהאמונה תהיה לא רק כמו שהיא מצד הגלויים (מצד זה שהנשמה שלמעלה רואה אלקות) אלא מצד עצם הנשמה. וזה שמשפיע ממשיך את האמונה בפנימיות (בדעת והשגה) הוא תוצאה מזה שהוא זן ומפרנס את האמונה עצמה (המשכת וגלוי האמונה כמו שהיא מצד עצם הנשמה). וכנ"ל (סעיף ה), דהמשכת האמונה בפנימיות (בדעת) הוא על ידי גלוי ההתקשרות עצמית דעצם הנשמה. ועל פי זה יש לומר, דבזה שבהדורות שהצרכו למסירות נפש בפעל חזקו רועי ישראל (אתפשטותא דמשה) את האמונה בישראל שתהיה במסירות נפש, נתגלה הענין דרעיא מהימנא (בענין זה³⁷) עוד יותר מבמשה עצמו. כי המשכת וגלוי האמונה כמו שהיא מצד עצם הנשמה [שעל ידי משה ואתפשטותא דיליה שבכל דרא], עקר התגלותה הוא מסירות נפש בפעל.

ז) **והנה** ידוע שהמסירות נפש בפעל על תורה ומצוות של כל ישראל היתה בפורים (בזמן גזירת המן). שהמסירות נפש דחנכה (בזמן גזירת יון) היתה (בעקר) במתתיהו ובניו, והמסירות נפש בזמן גזירת המן היתה בכל ישראל. ועל פי זה יש לבאר מה שמוכא בהמאמר³⁸ ממדרש³⁹ שמרדכי היה שקול בדורו כמשה בדורו, והגם שאתפשטותא דמשה הוא בכל דור, מכל מקום איתא במדרש שמרדכי (דוקא) היה שקול בדורו כמשה בדורו. ויש לומר, שמהמעלות דמרדכי היהודי הוא שהוא היה הרעיא מהימנא (בגלוי) של כל ישראל שבדורו. בדגמת משה רעיא מהימנא שהמשיך דעת לכל ישראל שבדורו, כמוכן גם מזה שדורו של משה (כל אנשי דורו) נקרא דור דעה³⁹. [אלא שבמשה היה גלוי ענין זה (שהוא רעיא מהימנא דכל ישראל) על ידי שהמשיך דעת לכל אנשי דורו, ובמרדכי היה גלוי ענין זה על ידי שגלה כח המסירות נפש שבכל אנשי דורו]. ויש לומר, דעל ידי שמביא בהמאמר מה שכתוב במדרש שמרדכי בדורו היה שקול כמשה בדורו, על ידי זה פסק בעל המאמר את הדין על עצמו⁴⁰, שהוא הרעיא מהימנא (בגלוי) של כל אנשי הדור.

ח) **ועל** פי זה יש לבאר קשר (וסדר) הענינים (בהמאמר) בבאור הפסוק ואתה תצוה גו', שבתחלה מבאר את הפרוש ואתה תצוה את בני ישראל, שמשפיע הוא מקשר ומחבר את בני ישראל (עם אור אין סוף) על ידי שהוא זן ומפרנס את

(34) תו"א משפטים עה, ב. ובכ"מ. וראה גם תניא רפמ"ב.

(35) סעיף יא.

(36) משא"כ בתניא שם "וירדין ניצוצין מנשמת משה רבינו עליו השלום כו' ללמד דעת את העם".

(37) ראה לקמן הערה 56.

(38) סעיף ג.

(39) ראה ויק"ר פ"ט, א. במדב"ר פ"ט, ג. וש"נ.

(40) על דרך הפרוש בלשון המשנה (אבות רפ"ג) "דין וחשבון" (דין ואחר כך חשבון) — על פי דברי המשנה (שם מט"ז) ש"נפרעין ממנו מדעתו ושללא מדעתו", שלאחרי שהאדם פוסק מדעתו דינו של חברו, פוסק דין לעצמו שלא מדעתו, כיון שעל פי "דין" זה עושים "חשבון" בנוגע למצבו הוא (ראה לקו"ש ח"ו ע' 283. וש"נ).

הַאֲמוּנָה, וְלֹא־חָרִי זֶה מִבָּאָר שְׁגָם רוּעִי יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל דּוֹר (אֶת־פִּשְׁטוּתָא דְּמִשָּׁה) מְחַזְקִים אֶת הַאֲמוּנָה דִּישְׂרָאֵל וְכִמוּ מְרֻדְכִי (מִשָּׁה שְׁבִדּוּרוֹ) שְׁחִזַּק אֶת אֲמוּנָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְעֵמֶד חִזָּק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת, וְלֹא־חָרִי זֶה מִבָּאָר הַפְּרוּשׁ בְּכַתִּיב לְמַאֲוֹר (שֶׁבְּפֶסוּק וְאַתָּה תִּצְוֶה שְׁמִדְבָּר לְכַאוּרָה בְּמִשָּׁה עֲצָמוֹ), כִּי זֶה שְׁמִשָּׁה מְגִלָּה בְּחִינַת הַמַּאֲוֹר דִּישְׂרָאֵל (עֲצָם הַנִּשְׁמָה), הוּא בַּעֲקָר עַל יְדֵי אֶת־פִּשְׁטוּתָא דִּילִיָּה שֶׁבְּזִמָּן הַגְּלוּת (כְּתִיב) שְׁעוּרָרוּ בְּיִשְׂרָאֵל כַּח הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ שְׁלֵהֶם, שְׁעַל יְדֵי זֶה הוּא עָקָר גְּלוּי עֲצָם הַנִּשְׁמָה, מַאֲוֹר.

וְצִרִיף לְהַבִּין, דְּלִפִּי בָּאוּר הַנִּלְ, הָעֲנִין דְּכַתִּיב לְמַאֲוֹר שִׁיף לְוַאֲתָה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְזֶה שְׁמִשָּׁה וְאַתֶּם־פִּשְׁטוּתָא דִּילִיָּה שֶׁבְּכָל דּוֹר מְקַשְּׂרִים וּמְחַבְּרִים אֶת יִשְׂרָאֵל עִם אוֹר אֵין סוּף, וּבְהַכְּתוּב נֶאֱמַר כְּתִיב לְמַאֲוֹר בְּהַמִּשָּׁף לְוִיקָחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן זַיִת זֶךְ, דְּעֲנִין וִיקָחוּ אֵלֶיךָ גו' (שִׁישְׂרָאֵל מְבִיאִים שְׁמֵן לְמִשָּׁה) הוּא שִׁישְׂרָאֵל מוֹסִיפִים תּוֹסֵפוֹת אוֹר בְּמִשָּׁה (כְּמוֹכָא לְעִיל סְעִיף ב' מִהַמִּאֲמָר).

ט) וְהִנֵּה הַכְּתוּב וְקִבֵּל הִיְהוּדִים אֶת אֲשֶׁר הִחֲלוּ לַעֲשׂוֹת מִדְּבָר (בְּפִשְׁטוּת) בְּהִזְמֵן שְׁלֹא־חָרִי הֵנִס דְּפוּרִים. וַיֵּשׁ לוֹמַר, דְּמָה שֶׁכְּתוּב בְּהַמִּאֲמָר דְּפִרוּשׁ וְקִבֵּל הִיְהוּדִים אֶת אֲשֶׁר הִחֲלוּ לַעֲשׂוֹת הוּא שְׁבִימִי אַחֲשׁוּרוֹשׁ קִבְּלוּ מֶה שֶׁהִחֲלוּ בְּמַתָּן תּוֹרָה, הוּא גַם לִפִּי פִּשְׁטוּת הַכְּתוּב שֶׁוְקִבֵּל גו' הָיָה לְאַחֲרֵי הֵנִס. וְעַל פִּי זֶה, בְּזֶה שְׁבִימִי אַחֲשׁוּרוֹשׁ קִבְּלוּ מֶה שֶׁהִחֲלוּ בְּמַתָּן תּוֹרָה, שְׁנֵי עֲנִינִים. הַקִּבְּלָה שֶׁהִיָּתָה בְּזִמָּן הַגְּזֵרָה עַל יְדֵי הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ שְׁלֵהֶם (כְּמִפְּרָשׁ בְּהַמִּאֲמָר), וְהַקִּבְּלָה שֶׁהִיָּתָה לְאַחֲרֵי הֵנִס דְּפוּרִים, שֶׁהִיא נְעֻלִית יוֹתֵר גַּם מִהַקִּבְּלָה בְּזִמָּן הַגְּזֵרָה (כְּדִלְקָמָן). וַיֵּשׁ לוֹמַר, שְׁעַל דְּרָף זֶה הוּא בְּנוֹגֵעַ כְּתִיב לְמַאֲוֹר, שְׁעַל יְדֵי הָעֲנִין דְּכַתִּיב שֶׁבְּזִמָּן הַגְּלוּת מְגִיעִים לְהַמַּאֲוֹר, דְּשְׁנֵי עֲנִינִים בְּזֶה. כְּשִׁישְׂרָאֵל נִמְצָאִים בְּמִצָּב שֶׁל כְּתִיב מִצַּד זֶה שִׁישְׁנָם גְּזֵרוֹת עַל קִיּוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת (כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּזִמָּן אֲמִירַת הַמִּאֲמָר), וְעַל יְדֵי זֶה מְגִיעִים לְהַמַּאֲוֹר עַל יְדֵי הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ שְׁלֵהֶם. וְעוֹד עֲנִין בְּכַתִּיב לְמַאֲוֹר, שְׁגַם כְּשִׁישְׂרָאֵל נִמְצָאִים בְּמִצָּב שֶׁל הַרְחָבָה, הַרְחָבָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וְגַם הַרְחָבָה בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲלֵא שֶׁהֵם נִמְצָאִים בְּגִלּוֹת⁴¹ [וְעַל דְּרָף הַמִּצָּב שֶׁהָיָה לְאַחֲרֵי הֵנִס דְּפוּרִים, שְׁלִיְהוּדִים הִיָּתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשׁוֹן וִיקָר⁴², בְּפִשְׁטוּת וְגַם בְּרוּחָנִיּוֹת⁴³ [וְיִתְרָה מְזָה שְׁגַם בֵּית הָמוֹן נָתַן לְאַסְתֵּר⁴⁴, שֶׁהָיָה אֲזַי גַּם הַמַּעֲלָה דְּאַתְהַפְּכָא], אֲלֵא שֶׁאַכְתִּי עֲבָדִי אַחֲשׁוּרוֹשׁ אֲנִי⁴⁵], הֵם שְׁבוּרִים וְנִדְכָּאִים (כְּתִיב) מְזָה שֶׁהֵם בְּגִלּוֹת. וְעַל יְדֵי הַכְּתִיב דִּישְׂרָאֵל מְזָה שְׁנִמְצָאִים בְּגִלּוֹת, מְגִיעִים לְהַמַּאֲוֹר.

וְהָעֲנִין הוּא, דְּזֶה שִׁישְׂרָאֵל הֵם שְׁבוּרִים מְזָה שֶׁהֵם בְּגִלּוֹת (גַּם כְּשִׁישׁ לֵהֶם הַרְחָבָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת), הוּא, כִּי רְצוּנוֹ הָאֲמִתִּי שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא שִׁיְהִיָּה גְּלוּי אֱלֻקוֹת, וְעַד שֶׁזֶּה (גְּלוּי אֱלֻקוֹת) נּוֹגֵעַ לְעֲצָם מְצִיאוֹתוֹ, וְלִכְּן, זֶה שֶׁבְּזִמָּן

41) לְהַעֲרִי, דְּכַפְּנִים הַמִּאֲמָר (ס"ו) מוֹכָא (רַק) "זִמָּן הַגְּלוּת", וּבְהַ"קְצוּרָה" — "זִמָּן הַגְּלוּת וְהַגְּזֵרָה".

42) אֲסִתֵּר ח', טז.

43) רָאָה מְגִלָּה טז, ב.

44) אֲסִתֵּר ח', א.

45) מְגִלָּה יד, א.

הגלות אין מאיר גלוי אלקות כמו שהיה בזמן הבית [ובפירוש כשמתבונן בזה שאמרו רבותינו ז"ל⁴⁶ כל מי שלא נבנה בית המקדש בימיו הרי זה כאלו נחרב בימיו], הנה מזה עצמו איז ער אינגאנצן צוטרײסלט, כתית. וגם פשהוא בדרגא נעלית ביותר שמאיר אצלו גלוי אלקות בדרגמת הגלוי שהיה בזמן הבית⁴⁷, מכל מקום, מזה שבכללות העולם אין מאיר הגלוי, מוכח, שגם הגלוי שמאיר אצלו הוא גלוי מגביל. דכשמאיר גלוי אור אין סוף הבלי גבול, הגלוי הוא בכל מקום, וכשישנו מקום אחד (אפלו פנה נדחת) שאין מאיר שם גלוי אלקות, הוא מפני שהגלוי (גם בהמקום שהוא מאיר) הוא גלוי מגביל. [וזהו מה שמוכח במאמר אדמו"ר הזקן⁴⁸ דאיתא בתקונים⁴⁹ שאפלו אם היה צדיק אחד חוזר בתשובה שלמה בדורו היה בא משיח, כי על ידי תשובה שלמה ממשיכים גלוי אור אין סוף הבלי גבול, וגלוי זה הוא בכל מקום]. ומזה שאין מאיר אצלו גלוי עצמות אור אין סוף, הוא נשבר ונדכא, כתית. [ועל דרך הידוע שחולה בגימטריא מ"ט, שגם כשמשיג מ"ט שיערי בינה אלא שחסר לו שער הנו"ן, הוא חולה⁵⁰]. וידוע מה שכתב ה'צמח צדק'⁵¹ שהיה נשמע ממורנו ורבונו נשמתו עדין (אדמו"ר הזקן) איך וויל זע גאר ניסט איך וויל נישט דאין גן עדן איך וויל נישט דאין עולם הבא כו' איך וויל מער נישט אז דין אליין. ועל ידי שהיה נשמע לשון זה מאדמו"ר הזקן [דפרוש היה נשמע הוא שזה היה לא רק בזמנים מיוחדים אלא שזה היה דבר הרגיל], ובפירוש לאחר שנתפרסם זה על ידי ה'צמח צדק', נתן הכח לכל אחד ואחת מישראל שעקר רצונו יהיה גלוי העצמות, ועד כדי כך, שכשאין מאיר גלוי זה, ומכל שכן בזמן הגלות שאין מאיר אפלו הגלוי (גלוי אור) שהיה בזמן הבית, הוא במצב דכתית, ומבקש ג' פעמים בכל יום (או יותר) ותחינה עינינו בשוכד לציון ברחמים, שאז יהיה גלוי אלקות ועד לגלוי העצמות. וזהו כתית למאור, שעל ידי הענין דכתית מזה שגמציאים בגלות מגיעים להמאור, כי זה שהרצון דכל אחד מישראל הוא גלוי אלקות ועד שזה נוגע לעצם מציאותו [שלכן הוא נשבר ונדכא (כתית) מזה שבזמן הגלות לא יש גלוי אלקות] הוא מצד עצם הנשמה, מאור שבנשמה, שהתקשרותה באלקות היא התקשרות עצמית.

יו"ד) ויש לומר, שפחינת המאור דהנשמה המתגלית על ידי הענין דכתית מזה שגמציאים בגלות, היא נעלית יותר מבחינת המאור דהנשמה שמתגלית על ידי מסירות נפש. והענין הוא, דמהטעמים על זה שבמתן תורה היתה רק ההתחלה (החלו לעשות) ובימי אחשורוש היתה הקבלה (וקבל היהודים) הוא, כי זה שהקדימו

(46) ראה ירושלמי יומא פ"א ה"א (ד, ב). מדרש תהלים עה"פ קלז, ז.

(47) להעיר מהידוע ש"לפני .. רשבי" לא נחרב הבית כלל" (פלא הרמון שמות ע' ז בשם אדה"ז).

(48) מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תג.

(49) כ"ה במאמרי אדה"ז הקצרים שם. וראה זהר חדש ס"פ נח (כג, ד): דאי יחזרונ בתשובה רישי כנישתא

או חדא כנישתא יתכנש כל גלותא.

(50) טעהמ"צ להאריז"ל פ' וירא. לקו"ת ברכה צז, ב. המשך וככה תרל"ז פס"ג (ע' צט [סה"מ תרל"ז ח"ב

ע' תקמה]).

(51) הובא בשרש מצות התפלה להצ"צ פ"מ (קלח, סע"א).

נעשה לנשמע במתן תורה היה מפני שפכה עליהם הר כגיגית⁵², גלוי מלמעלה⁵³, ובימי אחשוורוש היתה הקבלה מצד עצמם. ויש לומר, שהאמונה דישאל מצד זה שהנשמה שלמעלה רואה אלקות (אמונה שמצד סבה) הוא על דרך שהקדימו נעשה לנשמע (במתן תורה) מצד הגלוי דלמעלה⁵⁴, וזה שבימי אחשוורוש היתה הקבלה מצד עצמם, הוא, כי אז נתגלה ההתקשרות באלקות שמצד עצם הנשמה, התקשרות עצמית שמצד עצם מציאותם. ובפרטיות יותר יש לומר, שגם בגלוי עצם הנשמה, ישנם (דגמת) שני ענינים הנ"ל. דגלוי עצם הנשמה בענין המסירות נפש, יש לומר, שבנוגע לכחות הגלויים הוא כמו דבר נוסף. וכמו שראים בפעל בכמה אנשים, שבהיותם במקום שהיו שם גזרות על תורה ומצוות, היה להם מסירות נפש בפעל משך כמה וכמה שנים, וכשבאו אחר כך למדינות שאפשר לעסוק בתורה ומצוות מתוך הרחבה, אין נכר בהם (כל כך) המסירות נפש שהיה להם מקדם. כי זה שעמדו במסירות נפש משך כמה וכמה שנים הוא לפי שהאיר בהם גלוי עצם הנשמה שלמעלה מכחות הגלויים ולא נעשה על ידי זה שנוי בכחות הגלויים עצמם⁵⁵. [דזה שעצם הנשמה היא העצם (גם) דכחות הגלויים (כנ"ל סעיף ה), הוא, שעצם הנשמה הוא העצם שלהם ואין זה שיך לענינם של כחות הגלויים עצמם, להציור שלהם]. והגלוי דעצם הנשמה בזה שהוא נשבר ונדכא מזה שהוא נמצא בגלות הוא שגם כחות הגלויים שלו (הציור דכחות הגלויים) הם כמו 'חד' עם העצם⁵⁶. ויש לומר, דזה שעצם הנשמה והציור דהכחות הם (דגמת) שני ענינים, הוא לפי שגם עצם הנשמה היא מגדרת בגדר, והגדר שלה היא למעלה מהציור דהכחות. אבל מצד עצם הנשמה כמו שהיא משרשת בהעצמות, הפשיטות דהנשמה והציור דהכחות שלה הם כולא חד⁵⁷. ועל פי זה יש לומר, דבחינת המאור דהנשמה שמתגלית על ידי מסירות נפש היא עצם הנשמה כמו שהיא מגדרת בענין הפשיטות שלמעלה מציור דכחות, ובחינת המאור דהנשמה שמתגלית על ידי הענין דכחית מזה שנמצאים בגלות, הוא גלוי עצם הנשמה כמו שהיא משרשת בהעצמות.

(52) שבת פח, א.

(53) תו"א מג"א צח, ד ואילך. ובכ"מ. וראה גם בד"ה הנ"ל תרפ"ז סוס"ב.

(54) להעיר גם מהמשך תער"ב ח"ב ע' תתקצו [ח"ה ע' א'שנו ואילך].

(55) וראה ד"ה בלילה ההוא ה'תשכ"ה ס"ח, ובהערה 49 שם (תורת מנחם אדר ע' עח).

(56) ועל דרך זה הוא בנוגע להמשכת האמונה בפנימיות (בדעת), דזה שהאמונה פועלת על הדעת הוא יתרון ועלוי לגבי ענין המסירת נפש.

ויש לומר, דהמשכת האמונה בדעת, זה שנמשך בגלוי היא האמונה שמצד מזלי' חזי (מקיף דחי')*, אלא שהחבור דהאמונה שלמעלה מדעת עם הדעת הוא על ידי המשכת עצם הנשמה [הינו שהגלוי דעצם הנשמה הוא רק נתינת כח לבחינת האמונה שמצד המקיף דחי' שתתחבר עם הדעת, ולא שמתגלית עצם הנשמה עצמה].

מה שאין כן זה שגלוי אלקות נוגע לעצם מציאותו, שלכן הוא נשבר ונדכא מזה שבזמן הגלות לא יש גלוי אלקות (ראה לעיל סעיף ט) — הרי הגלוי דהתקשרות העצמית שמצד עצם הנשמה שמתגלית בזה שגלוי אלקות נוגע לעצם מציאותו הוא [נוסף על אפן דנתינת כח, גם] שהתקשרות העצמית עצמה מאירה בגלוי בדגמות הגלוי שלה בענין המסירת נפש), וגם גלוי זה (דעצם הנשמה עצמה) מתחבר עם הציור דכחות הגלויים. (57) ראה גם תורת מנחם סה"מ אלול ע' רנד.

(* ראה סה"מ עת"ר ס"ע קנד [ע' רט]. ובכ"מ.

(יא) וַיֵּשׁ לְקֶשֶׁר זֶה עִם הַמִּבְאֵר בְּהַמְאָמֶר⁵⁸ בְּפִרוּשׁ הַכְּתוּב וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שָׁמֶן זֵית גּוֹ', דְּלֹא־חֲרִי שְׁמֵשׁה יִצְוֶה וַיִּקְשֹׁר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲזִי יָבִיאוּ יִשְׂרָאֵל לַמֶּשֶׁה שָׁמֶן זֵית גּוֹ', שִׁישְׂרָאֵל עַל יְדֵי עֲבוּדָתָם יוֹסִיפוּ גִלּוּי אֹר בְּמִדְרַגַּת מֶשֶׁה. וַיֵּשׁ לומר מִהִבְיָאוּרִים בְּזֶה בְּעֲבוּדַת הָאָדָם, דְּזֶה שְׁמֵשׁה מִצְוֶה וּמִקְשֹׁר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הוּא, שֶׁהוּא זֶן וּמִפְרִיגֵס אֶת הָאֱמוּנָה, שֶׁהָאֱמוּנָה תִּהְיֶה נֹסֶף עַל כְּמוֹ שֶׁהִיא מִצֵּד הַגִּלּוּיִים דְּהַנֶּשְׁמָה (מִצֵּד זֶה שֶׁהַנֶּשְׁמָה שְׁלֹמֶעֱלָה רֹאֶה אֱלֻקוֹת) גַּם מִצֵּד עֲצָם הַנֶּשְׁמָה. [וַיֵּשׁ לומר, דְּזֶהוּ מֵה שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּלִשׁוֹן וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשְׁמַע שְׁמֵשׁה מִצְוֶה (מִקְשֹׁר וּמִחִבֵּר) אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲצָמָם, כִּי מִצֵּד עֲצָם הַנֶּשְׁמָה, כָּל יִשְׂרָאֵל הֵם חֵד⁵⁹]. וְעַל יְדֵי הָעֲבוּדָה דִּישְׂרָאֵל (לֹא־חֲרִי שֶׁנִּמְשָׁךְ בִּישְׂרָאֵל גִּלּוּי עֲצָם הַנֶּשְׁמָה עַל יְדֵי מֶשֶׁה), שְׁגַם כַּחוֹת הַגִּלּוּיִים שְׁלָהֶם (הַצִּיּוֹר דְּהַכַּחוֹת) יִהְיוּ מִתְאִימִים לְעֲצָם הַנֶּשְׁמָה, עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה יִתְרוֹן וְהוֹסֶפֶה בְּכַחֲנִית עֲצָם הַנֶּשְׁמָה שֶׁנִּמְשָׁכָה וְנִתְגַּלְתָּה בָּהֶם עַל יְדֵי מֶשֶׁה (וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ), כִּי עַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלְתָּה בָּה שְׂרָשָׁה הָאֱמֵתִי כְּמוֹ שֶׁהִיא מְשַׁרְשֶׁת בְּהַעֲצָמוֹת.

וּלְהַעֲבִיר, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּוֶסֶף גַּם בְּהֶאֱחָדוֹת דִּישְׂרָאֵל. שֶׁהֶאֱחָדוֹת דִּישְׂרָאֵל עַל יְדֵי עֲצָם הַנֶּשְׁמָה שֶׁמִּתְגַּלִּית בָּהֶם הִיא כְּמוֹ דְּכַר נֹסֶף עַל מִצִּיאוֹתָם. וְלִכְּנֹן, אֲחָדוֹת זֹו הִיא עַל יְדֵי שְׁעוֹשִׁים נִפְשָׁם עֶקֶר וְגוֹפֶם טָפֵל⁶⁰. וְעַל יְדֵי גִלּוּי עֲצָם הַנֶּשְׁמָה כְּמוֹ שֶׁהִיא מְשַׁרְשֶׁת בְּהַעֲצָמוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה גַּם הַצִּיּוֹר דְּכַחוֹת הַגִּלּוּיִים הוּא 'חֵד' עִם הָעֲצָם, הֶאֱחָדוֹת דִּישְׂרָאֵל הִיא בְּכָל הָעֲנִינִים שְׁלָהֶם, גַּם בְּעֲנִינִים הַשְּׂיִיכִים לְהַגּוּר].

וְעַל כִּי זֶה יוֹכֵן מֵה שֶׁכְּתוּב בְּהַמְאָמֶר⁶¹, דְּעַל יְדֵי שִׁישְׂרָאֵל מוֹסִיפִים (עַל יְדֵי עֲבוּדָתָם) בְּמִדְרַגַּת מֶשֶׁה, עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה גֵר תָּמִיד, דְּלִכְאוּרָה, זֶה שֶׁהֵנֵר דְּהַנֶּשְׁמָה (גֵּר⁶² הַיּוֹי' נִשְׁמַת אָדָם⁶³) הוּא תָּמִיד (בְּשׁוּה, בְּלִי שְׁנוּי), הוּא עַל יְדֵי גִלּוּי עֲצָם הַנֶּשְׁמָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי מֶשֶׁה (וְאַתָּה תִּצְוֶה), דְּבַעֲצָם הַנֶּשְׁמָה אֵין שִׁיף שְׁנוּי, וּבְהַמְאָמֶר אֹמֵר שֶׁהַעֲנִין דִּגֵּר תָּמִיד הוּא עַל יְדֵי שִׁישְׂרָאֵל מוֹסִיפִים בְּמִדְרַגַּת מֶשֶׁה, וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ. וַיֵּשׁ לומר, שֶׁבְּהַגִּלּוּי דְּעֲצָם הַנֶּשְׁמָה בְּדֶרֶךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה עַל יְדֵי וְאַתָּה תִּצְוֶה, יֵשׁ חֲלוּק בֵּין עָרֵב וּבִקֵּר. שֶׁעֶקֶר הַגִּלּוּי שְׁלָה הוּא כְּשִׁישְׁנָם הָעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרִים (עָרֵב) שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְעוֹרֵר וּמִתְגַּלְתָּה כַּח הַמְסִירוֹת נִפְשׁ, וְכְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל (סְעִיף יו"ד), שְׁגַם אֵלָה שְׁבֻזְמֵן הַגְּזֵרָה (עָרֵב) עֲמָדוֹ בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁ, כְּשֶׁבָּאוּ לְמָקוֹם שֶׁאֶפְשָׁר לְעַסֵּק בַּתוֹרָה וּמִצְוֹת מִתּוֹךְ הַרְחָבָה (בִּקֵּר), אֵין נֶכֶר בָּהֶם הַמְסִירוֹת נִפְשׁ שֶׁהִיא לָהֶם מִקָּדָם. וְאַמֵּתִית הָעֲנִין דִּגֵּר תָּמִיד (שֶׁאֵין שִׁיף בּוֹ שְׁנוּי) הוּא עַל יְדֵי עֲבוּדָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁגַם כַּחוֹת הַגִּלּוּיִים יִהְיוּ 'חֵד' עִם עֲצָם הַנֶּשְׁמָה, וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ.

(58) סְעִיף ד' — הוּבֵא לְעֵיל ס"ב.

(59) וְרֹאֵה הַמִּשְׁךְ תַּעֲר"ב פס"א [ח"א ע' קִיד [קנא]], שֶׁבְּרֹאֵי' יִשְׁנָם חֲלוּקֵי דְרָגוֹת, וְזֶה שֶׁהָאֱמוּנָה הִיא בְּכָל יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּה הוּא לְפִי שֶׁשְׂרָשָׁה הוּא הַתְּקִשְׁרוֹת הָעֲצָמִית שֶׁמִּצֵּד עֲצָם הַנֶּשְׁמָה (שְׁלֹמֶעֱלָה מִמְּזִל' חו"י).

(60) רֹאֵה תִּנְיָא פֶּרֶק ל"ב.

(61) סְעִיף ד'.

(62) מִשְׁלִי כ, כז.

(63) רֹאֵה בְּהַמְאָמֶר סט"ו.

וְעַל פִּי זֶה יֵשׁ לְבָאֵר זֶה שְׁכֵתִית לְמֵאֹר נֶאֱמַר בְּכַתּוּב בְּהַמְשָׁךְ לְוִיקָחוּ אֵלֶיךָ גּוֹ', כִּי בְכֵתִית לְמֵאֹר נִכְלָל גַּם זֶה שִׁישְׁרָאֵל הֵם שְׂבוּרִים וְנִדְכָּאִים (כְּתִית) מִזֶּה שֶׁהֵם בְּגִלוּת, דְּעִנְיָן זֶה הוּא עַל יְדֵי עֲבוּדָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁגַּם כַּחוֹת הַגְּלוּיִים שֶׁלָּהֶם יִהְיוּ מִתְאַיִמִים לְעֶצֶם הַנִּשְׁמָה, וּבְחִינַת הַמֵּאֹר דְּהַנִּשְׁמָה שְׁמִתְגַּלִּית עַל יְדֵי זֶה הִיא עֶצֶם הַנִּשְׁמָה כִּמוֹ שֶׁהִיא מְשֻׁרֶשֶׁת בְּהַעֲצָמוּת, וְלָכֵן נֶאֱמַר כְּתִית לְמֵאֹר בְּהַמְשָׁךְ לְוִיקָחוּ אֵלֶיךָ גּוֹ'.

(יב) **וְהִנֵּה** הַפְּרוּשׁ (בְּפִשְׁטוּת) בּוֹאֵתָה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ גּוֹ' הוּא שְׁמִשָּׁה יִצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיקָחוּ אֵלֶיךָ גּוֹ'. וּמִזֶּה מּוֹכֵן גַּם בְּפִנִּימִיּוֹת הָעֲנִינִים, דְּזֶה שְׁמִשָּׁה מִצְוֶה וּמִקְשֵׁר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּא בְּאֶפֶן שְׁמִמְשִׁיךְ לָהֶם נְתִינַת כֹּחַ גַּם עַל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ גּוֹ'. וְכִמוֹ כֵּן הוּא בְּנוֹגֵעַ לְמִשָּׁה שְׁבִדּוֹרְנוּ, כְּבוֹד קִדְשֵׁת מוֹרִי וְחָמִי אֲדַמּוּ"ר נִשְׂיֵא דוֹרְנוּ, שֶׁעֲבוּדָתוֹ לְעוֹרֵר וּלְגַלּוֹת אֶת הָאֱמוּנָה שְׁבִכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁמִּצַּד עֶצֶם הַנִּשְׁמָה הִיא בְּאֶפֶן שְׂאֵחַר כֵּן יַעֲבֹדוּ עֲבוּדָתָם בְּכֹחַ עֶצֶם, וְעַד שִׁיְהִיו גֵּר תָּמִיד שְׂאִין שִׁיךְ בּוֹ שְׁנוּי גַּם מִצַּד כַּחוֹת הַגְּלוּיִים.

וְעַל יְדֵי זֶה זֹכִים בְּקִרּוֹב מִמֶּשׁ לְגֹאֲלָה הָאֱמִתִּית וְהַשְּׁלֵמָה, שְׂאֵז יִהְיֶה גְלוּי אֱלֻקוֹת גַּם מִצַּד הַמִּטָּה. וְיִהְיֶה אֵז הַבָּאֵת הַשְּׂמָן וְהַדְּלָקָה הַנִּרוֹת (וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שְׂמָן גּוֹ' לְהַעֲלוֹת גֵּר תָּמִיד) גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, בְּגֹאֲלָה הָאֱמִתִּית וְהַשְּׁלֵמָה עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צִדְקָנוּ, בְּקִרּוֹב מִמֶּשׁ.

The 31st Yahrzeit of
THE REBBE

It is customary to study a section of the Rebbe's last published maamar, **V'Atah Tetzaveh**, after each tefilah on the day of the yahrzeit.

TEXT-BASED STUDY PRESENTED BY

RABBI SHAIS TAUB

SCHEDULE

MOTZEI SHABBOS

11:00 PM ET

Class 1: Chapters 1-5

SUNDAY

9:30 AM Shachris

11:00 AM ET

Class 2: Chapters 6-9

6:00 PM Mincha

7:00 PM ET

Class 3: Chapters 10-12

Just
HALF A BLOCK
from
THE OHEL

SOULWORDS HOUSE

120-23 228th St.

Cambria Heights, NY 11411

WATCH OR REPLAY THE LIVE STREAM:

SoulWords.org/3tammuz5785

PDF OF MAAMAR AVAILABLE ONLINE

*Soul*WORDS

